

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Neveléstudományok
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Gyógypedagógia – magyar nyelven

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Etika és szakmai integritás						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr Kotta Ibolya adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr Kotta Ibolya adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	VI	2.6. Értékelés módja	kolokvium	2.7 Tantárgy típusa	választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	3.2 melyből előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	48	3.5 melyből előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
A tanulmányi idő elosztása:					24 Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					3
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					3
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					1
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	24				
3.8 A félév össz-óraszámja	70				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	A pszichológia területéhez kapcsolódó tudományos információk főbb forrásainak ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Audio-vizuális eszközök (PC/laptop, videoprojektor)
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Audio-vizuális eszközök (PC/laptop, videoprojektor)

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	• Az etika és moralitás fogalmának megismerése és megértése • A szakma gyakorlására vonatkozó etikai fogalmak megismerése és megértése • A pszichológusi szakmai etikai kódexének alkalmazása • Az etikai elvek betartása a pszichológiai beavatkozásokban • Az etikai elvek betartása a tudományos kutatásban
Transzverzális kompetenciák	• A szakirodalom kritikai elemzése • Az ismeretekre vonatkozó analógiák és transzfer képessége • Kutatói tevékenységek megtervezése • Az élethosszig tartó személyes és szakmai fejlődés iránti érdeklődés kialakítása • A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• A pszichológusi szakma etikai elveinek bemutatása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• Az etika és moralitás fogalmának megismertetése • A pszichológia szakma etikai kódexének megismertetése • A pszichológiai beavatkozások etikai elveinek megismertetése • A tudományos kutatás etikai elveinek megismertetése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Etikai alapfogalmak	Bemutató, irányított felfedezés	
2. Az A.P.A. általános etikai alapelvei: kompetencia, integritás, szakmai és tudományos felelősség, az emberi jogok és méltóság tiszteletben tartása, segíteni akarás, társadalmi felelősségvállalás	Bemutató, irányított felfedezés	
3. Intuitív és racionális döntéshozatal az etikában. Az etikai érvelés lépései	Bemutató, irányított felfedezés	
4. . Az A.P.A. általános etikai szabályai: a szakmai szakszerűség követelménye	Bemutató, irányított felfedezés	
5. Az A.P.A. általános etikai szabályai: a klienssel való kapcsolat, titoktartási kötelezettség, kettős kapcsolatok	Bemutató, irányított felfedezés	
6. Az A.P.A. általános etikai szabályai: hirdetések,	Bemutató, irányított felfedezés	

nyilvános szereplés, adattárolás		
7. Az A.P.A. általános etikai szabályai: kutatásetikai alapelvek	Bemutató, irányított felfedezés	
8. Etikátlan (?) kísérletek a pszichológiában	Bemutató, irányított felfedezés	
9. Az A.P.A. általános etikai szabályai: közlés és publikálás	Bemutató, irányított felfedezés	
10. Az A.P.A. általános etikai szabályai: oktatás, képzés	Bemutató, irányított felfedezés	
11. . Az A.P.A. általános etikai szabályai: felmérés és diagnózis	Bemutató, irányított felfedezés	
12 Az A.P.A. általános etikai szabályai: pszichológiai beavatkozás	Bemutató, irányított felfedezés	
13. A romániai pszichológusok szakmai etikai kódexe (COPSI). Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (Magyar Pszichológiai Társaság)	Bemutató, irányított felfedezés	
	Bemutató, irányított felfedezés	

Kötelező könyvészet

- APA. (1993). Guidelines for providers of psychological services to ethnic, linguistic, and culturally diverse populations. *American Psychologist*, 48, 45-48.
<http://www.apa.org/pi/oema/resources/policy/provider-guidelines.aspx>
- APA (2017). Ethical principles of psychologists and code of conduct . American Psychological Association <http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>
- COPSI (2013). Codul deontologic al profesiei de psiholog. Colegiul Psihologilor din Romania <http://www.copsi.ro>
- European Federation of Psychologist's Associations (2005). *Meta-code of Ethics*.
- Ford, S. & Hecker, L. (2015). Ethical and Legal Considerations When Counselling Children and Families. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*, 36, 450-464.
- Macleod, C.I. & Mnyaka, P. (2018). *The Palgrave Handbook of Ethics in Critical Research*, 1-47.
- Pinker, S. (2008) The moral instinct. The New York Times Accessible online at <http://www.nytimes.com/2008/01/13/magazine/13Psychology-t.html>
- Samuel Knapp , S., Handelsman, M.M., Gottlieb, M.C. & VandeCreek, L. D. (2013). The Dark Side of Professional *Ethics*. *Professional Psychology: Research and Practice*, 44, 371-377.
- Sternberg, R. J. (2012). A model for ethical reasoning. *Review of General Psychology*, 4, 319 – 326.

Ajánlott könyvészet

- Australian Psychological Society. *APS Code of Ethics*
- British Psychological Society (2018). *Code of Ethics and Conduct*.
- Haidt, J.(2001). The Emotional Dog and Its Rational Tail: A Social Intuitionist Approach to Moral Judgment. *Psychological Review*, 108, 814-834.
- Leach, M.M. & Harbin, J. (2010). Psychological Ethics Codes: A Comparison of Twenty-four Countries. *International Journal of Psychology*, 32, 181-192.
<http://www.iupsys.net/about/governance/universal-declaration-of-ethical-principles-for-psychologists.html>

		zések
1. Etika és moralitás: alapfogalmak.	Megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
2. Az A.P.A. általános etikai alapelvei a gyakorlatban	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
3. Az etikai érvelés lépései a gyakorlatban	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
4. Szakmai szakszerűség	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
5. A klienssel való kapcsolat, titoktartási kötelezettség, beleegyezési nyilatkozat, kettős kapcsolatok – etikai dilemmahelyzetek	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
6. Hirdetések, nyilvános szereplés, adattárolás – etikai dilemmahelyzetek	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
7. “Híres” pszichológiai kísérletek etikai elemzése	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
8. A saját kutatások (államvizsga, licenszdolgozat) etikai szempontú elemzése. Etikai nyilatkozat	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
9. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása az oktatási tevékenységben.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
10. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a gyógypedagógiában.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
11. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a szervezetekben, a HR területén.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
12. Az etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a viselkedéselemzésben.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
13. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a pszichológiai felmérés és diagnózis területén.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
14. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a pszichológiai beavatkozásokban, tanácsadásban, terápiában.	Esettanulmányok, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	

Kötelező könyvészet

- Lind, G. (2008). The meaning and measurement of moral judgment competence. A dual-aspect model. In: Daniel Fasko, Jr. & Wayne Willis, eds. *Contemporary philosophical and psychological perspectives on moral development and education*, 185-220. Creskill: Hampton Press.
- Maibom, H. (2010). What Experimental Evidence Shows Us About the Role of Emotions in Moral Judgment <https://doi.org/10.1111/j.1747-9991.2010.00341.x>
- Varga K. (2009). Pszichológus etika – 99 dilemma tükrében. Medicina Könyvkiadó, Budapest

Ajánlott könyvészet

- DiLillo, D., & Gale, E. B (2011). To google or not to google. Graduate Students use of the Internet to access personal information about clients. *Training in Education and Professional Psychology*, 3, 160 -166.
- Knapp, S., VandeCreek, L.D., Handelsman, M. M.& Gottlieb, M. (2013). Professional Decisions and Behaviors on the Ethical Rim. *Professional Psychology: Research and Practice*, 44, 378-383.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Kolokvium	70%
10.5 Szeminárium / Labor	Év közbeni felmérés	Szemináriumi feladatok (etikai dilemmák gyűjtése, elemzése)	15 %
	Aktív részvétel	Egy vitatott pszichológiai kísérlet etikai elemzése	15 %

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A félév végi sikeres szóbeli vizsga (záró felmérés, 70%) előfeltétele a végső jegy kiszámításának, a szemináriumi és évközbeni tevékenységek beszámítása érdekében a hallgatónak a szóbeli vizsgán min. 5-ös átmenő jegyet kell elérnie.

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni). A távoktatásos hallgatók kontaktórákon való részvétele kötelező, ez a vizsgára való jelentkezés előfeltétele.

A gyakorlati dolgozat(ok) leadása és bemutatása kötelező, kizáró jellegű, a vizsgára való jelentkezés előfeltétele. A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén, illetve a vizsgázás közben történő együttműködés, másolás esetén, a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után.

A félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban és pót-pótvizsga időszakban nem pótolhatóak.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre vagy pót-pótvizsgára jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük.

Kitöltés dátuma

2020.04.15.

Data avizării în departament
17 aprilie 2020

Előadás felelőse

Dr Kotta Ibolya adjunktus

Szeminárium felelőse

Dr Kotta Ibolya adjunktus

Semnătura directorului de departament
dr. Szidonia Kiss, conferențiar